

Младен Вилотијевић

ЖИВОТ И ДЕЛО

Данило Ж. Марковић
(1933-2018)

СРПСКА АКАДЕМИЈА ОБРАЗОВАЊА
Београд

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ

Младен Вилотијевић

ЖИВОТ И ДЕЛО

Данило Ж. Марковић
(1933-2018)

СРПСКА АКАДЕМИЈА ОБРАЗОВАЊА
Београд

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ

Издавачи

Учитељски факултет
Београд, Краљице Наталије 43
www.uf.bg.ac.rs
Српска академија образовања,
Београд, Звечанска 54
www.sao.org.rs

За издаваче

проф. др Данимир Мандић
проф. др Никола Поткоњак

Лектор

Чедо Недељковић

Унос текста

Ангелина Страхинић

Графички уредник

Зоран Тошић

Штампа

Епоха, Пожега

Тираж

100 примерака

Садржај

Предговор	5
Данило Ж. Марковић	9
ИЗВОД ИЗ БИБЛИОГРАФИЈЕ ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА	15
I Научни и стручни радови објављени на српском језику	15
1. Књиге	15
1.1. Универзитетски уџбеници	15
1.2. Монографије	16
2. Радови објављени у часописима, зборницима и књигама	18
2.1. Општа социологија	18
2.2. Социологија рада	24
2.3. Социологија безбедног рада	36
2.4. Социјална екологија	42
2.5. Социологија образовања	47
II Научни и стручни радови објављени на другим језицима	55
1. Књиге	55
1.1. Универзитетски уџбеници	55
1.2. Монографије	56
2. Радови објављени у часописима и зборницима радова	57

Предговор

Библиографија др Данила Ж. Марковића износи скоро 950 библиографских јединица. Др Марковић објавио је више књиџа из области социологије (уџбеника, монографија и приручника), аутор је њеи универзитетских уџбеника и коаутор три са својим млађим колеџама. Ти универзитетски уџбеници имали су више издања и преведени су и на више светских језика: **Оишџа социологија** 11 издања на српском и три издања на руском; **Социологија рада**, 10 издања на српском, два на руском и једно на албанском; **Социологија безбеднои рада**, три издања на српском и њо једно издање на руском и македонском; **Социјална екологија**, њеи издања на српском, три издања на руском и њо једно издање на енглеском, белоруском и буџарском. Преводи њих уџбеника користе се и у иностранству као уџбеници (у Русији: **Оишџа социологија**, **Социологија рада**, **Социологија безбеднои рада** и **Социјална екологија**; у Белорусији **Социјална екологија**; у Буџарској **Социјална екологија**). Др Марковић је и аутор 13 и коаутор чеи три монографије. Њеове чеи три монографије су објављене само на руском, једна само на енглеском, а једна на српском, руском и румунском језику. Уз све њо др Марковић је аутор и десет брошура.

Научне радове из области социологије др Марковић је објављивао у земљи и иностранству. Неки од објављених радова преведени су њошџо су већ њудликовани на српском језику, а друи су објављени само на друим језицима. Поред објављивања на српском језику др Марковић је објављивао радове и на руском, енглеском, њољском, буџарском, немачком, француском, чеишком, македонском, иианском и албанском.

У овој библиографији, припремљеној поводом осамдесетогодишњице др Марковића његови радови су свршани у две основне групе: радови објављени на српском и радови објављени на другим језицима. У оквиру ових група радови су подељени у подгрупе: књиге (универзитетски уџбеници, монографије, приручници, брошуре, радови објављени у часописима и зборницима радова по предметној одређености: општа социологија – 79; социологија рада – 162); социологија безбедног рада – 69; социјална екологија – 58; социологија образовања – 94 и социологија политике – 96. У појединим деловима исказане су објављене рецензије и прикази о великом броју књига у часописима (око 120) и у недељним и дневним новинама. На крају овог излагања даћу је преглед интервјуа др Марковића који се односе на његово научно-стручно и шире друштвено ангажовање. У делу библиографије о радовима који су објављени на другим језицима њихова класификација је нешто уједињена. у њој су радови свршани у следеће групе: књиге (универзитетски уџбеници, монографије, приручници); радови објављени у часописима и зборницима радова, и интервјуи.

Други део књиге садржи основне податке из биографије Марковића: основне личне податке, основне фазе у његовом образовању и професионалном развоју; податке објављене у рецензијама и приказима његових књига, њиховим оценама и цитирању у иностранству; податке о његовим функцијама на универзитету и широкој друштвеној заједници и податке о наградама и признањима која је др Марковић добио за педагошке и научни рад.

У сагледавању укупне делатности др Марковића треба узети у обзир још две чињенице: **његову активност у раду на ушмељењу и унапређивању високог школства и образовања и промоцији млађих научних кадрова.** Марковић је учествовао у оснивању Универзитета у Нишу: Факултета заштитне на раду, Филозофског факултета, Технолошког факултета у Лесковцу и Учитељског факултета у Врању. Учествовао је и у оснивању учитељских факултета у Ужицу, Јајдolini, Призрену и Сомбору. Уз то др Марковић је активно учествовао у

організовану и извођењу последипломских (магистарских и докторских студија) из социологије рада, социјалне екологије и социологије безбедној рада на Економском, Филозофском, Факултету заштитне на раду на Универзитету у Нишу, а на Универзитету у Београду на Факултету политичких наука, Машинском факултету и Факултету за физичку културу и спорт.

Зайажена је његова активност у израђивању научној подмлађка. Млађе колеге укључивао је у реализацију научно-истраживачких пројеката и са њима писао заједничке уџбенике и приручнике у земљи (др Б. Прокићем, др Љубишом Крстићем, др Миљаном Словић, др Зораном Ђуричићем, др С. Бјелицом, др У. Шуваковићем, др В. Ранђеловићем, др Пејром Хафнером, др Иваном Булајовићем, др С. Димиријевићем, др М. Закићем, др Б. Спанковићем и В. Миливојевићем) у иностранству (др В. И. Жуковом, др В. И. Банајдом, др З. Голенковом). Уз то др Марковић, у подршци и афирмисању млађих колега објавио је у разним часописима позитивне рецензије и прилоге њихових радова.

Најзад, али не од мањеј значаја је активност др Макровића у свим републикама дивне Југославије, простору који се сада најчешће означава као «југословенски» што указује да научни рад није, и не мора да буде ограничен географским и државно-политичким границама, посебно данас у условима глобализације знања и образовања.

Данило Ж. Марковић

Ако говоримо о животу, раду и донетима било кога појединца, прво морамо поћи од његове стартне линије, од почетних услова да бисмо потпуније и објективно оценили његова постигнућа. Данило Ж. Марковић је кренуо у науку и свет из много тежих материјалних прилика од највећег броја својих генерацијских вршњака које је надмашио и научним резултатом и укупним животним делом. Потекао у сиромашној сеоској породици у којој није било књига, сем школских уџбеника, у средини удаљеној од културне климе и утицаја, он није имао услова и отворених видика за напредак у том првом периоду у коме се за дете најлакше лепе нова знања и појмови. Али, као компензацију за то, у патријархалном окружењу, упијао је људске вредности, осећања за честитост и поштење, за поштовање другог, за начело да све треба постићи марљивим радом, да пут до успеха никад није лак. А носио је у себи природну бистрину и радозналост. Читао је оне књиге које су му биле доступне, црпећи из њих знања, али живот му је био највећа школа из које се учио човечности и правди. То је здрава основа на којој је он градио свој интелектуални и радни профил.

Најкраћи биографски подаци. Рођен 1933. године у селу Долу где је завршио основну школу, а гимназију је завршио у оближњој Белој Паланци. На Правном факултету у Београду дипломирао је 1958. године, а докторску дисертацију одбранио је на Економском факултету (теоријско-економски смер) у Београду. Године 1960. изабран је за асистента за предмет Социологија на Правно-економском факултету у Нишу, а на истом факултету изабран је за доцента 1970. године, а кад се

тај факултет поделио на правни и економски, наставио је да ради на овом другом на коме је постао ванредни професор 1974. године. На Факултету политичких наука у Београду изабран је за редовног професора социологије 1975. године. Од 1994. до 1998. био је изванредни и опуномоћени амбасадор СР Југославије у Руској Федерацији, а потом редовни професор за предмет социјална екологија на Учитељском факултету у Београду. Као хонорарни професор Данило Ж. Марковић је био ангажован на више факултета на основним и последипломским студијама (Медицински факултет у Нишу, Технички факултет у Нишу, Филозофски факултет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, Технолошки факултет у Лесковцу, Дефектолошки факултет у Београду, Факултет за социологију, политичке науке и новинарство у Љубљани. На последипломским магистарским студијама држао је наставу у Нишу на Филозофском факултету и Факултету заштите на раду; у Београду на Факултету политичких наука, Факултету за физичку културу и Машинском факултету. За време студијских боравака или по позиву држао је предавања у Бугарској, Пољској, Немачкој, Великој Британији, Француској, Руској федерацији, Кини. Био је члан редакција већег броја часописа и уредник више зборника. Обављао је више врло одговорних функција на универзитету (декан, члан савета, члан матичне комисије, шеф катедре, министар просвете у пет влада Републике Србије, посланик у првој вишестраначкој Народној скупштини Србије, опуномоћени амбасадор Савезне Републике Југославије у Руској Федерацији)

Кад човек у себи сједини дух, знање, научну радозналост и изузетну радиност, онда то резултује богатом стваралачком продукцијом. А све то сливено је у личности Данила Ж. Марковића и зато је он сингуларна појава не само у социолошкој науци, која је његово основно опредељење, него у и у културном и јавном животу Србије. Ретки су људи који су се, попут Марковића, врло успешно бавили различитим активностима у тако широком дијапазону. Данило Ж., популарни Дача, је научник великог формата; пионирски је проширио координи-

те социолошке науке уводећи нове социолошке дисциплине – социологију рада, социологију заштите на раду и социјалну екологију. Утемељивач је тих дисциплина па је признат и познат по својим научним донетима не само на југословенским просторима него и свету. Радови су му објављивани на руском, бугарском, немачком, енглеском и пољском језику. Кад се томе дода податак да је његова Општа социологија доживела дванаест издања на српском и три издања на руском језику и да је као уџбеник коришћена на више универзитета и виших школа не само у Србији него и у другим републикама бивше Југославије и на више универзитета у Руској федерацији и Заједници независних држава, онда се мора закључити да је његово дело добило широку и потпуну научну верификацију. Дакле, веома је заслужан за развој социологије. Много енергије и знања уложио је у развој образовања у Србији првенствено као министар просвете и најзаслужнији је што је у Србији уведено факултетско образовање учитеља. Више од свих наших научних радника проучавао је глобализацију као актуелан светски процес указујући на њену неумитност, на позитивне и негативне ефекте, нарочито на мале земље. Томе питању посветио је радове *Социологија и глобализација*, *Глобализација и образовање*, *Цивилизацијске промене и образовање*. Његови радови се одликују ширином захвата, аналитичком дубином, изванредним познавањем актуелне литературе, научном акрибијом и поузданим закључивањем. По томе, Марковић је изванредан протагониста српске социолошке школе коју су стварали научници таквог калибра као што је Радомир Лукић, Војин Милић и Мирослав Печујлић.

Значајан део Марковићеве каријере чини његов научно-педагошки рад у коме посебно ваља истаћи брижљив, одмерен и темељан рад са студентима. Овај рад чак и у стручној јавности није на високој цени пошто се искључиво вреднује само оно што је написано, објављено и што је критика позитивно оценила. Тако једна значајна активност као што је ширење и популаризација научних знања и одгајање научног подмалтка неоправдано и неправедно остаје у засенку. Данило Марковић

је као предавач и тумач социолошких законитости и истина био бриљантан, јасан и научно прецизан. Предавања су му била занимљива и прожета интересантним примерима. Његов однос са студентима био је сараднички, комуникациони канали отворени, информације обостране. Мишљења студената је уважавао и за њих тражио чврсту аргументацију. О квалитету тога Марковићевог рада довољно говори и податак да је он општу социологију предавао на универзитетима у Нишу, Београду и Љубљани на додипломским и последипломским студијама. А био је и гостујући професор у девет земаља на неколико континената. За ширење истраживачког поља у области социологије и популаризацију њених нових дисциплина значајне су магистарске студије из социологије рада, социологије безбедног рада и социјалне екологије које је Марковић организовао и водио на Факултету политичких наука у Београду.

Човек иновативног духа, какав је он склон је тражењу, незадовољан је постојећим, хоће више и боље. Захваљујући свом истраживачком немиру проширио је координате социологије као науке. Импонује његова храброст да заплива уз воду. У атмосфери општег отпора и опструкције подизању учитељског образовања на факултетски ниво, када је та идеја у званичној, академској и конзервативној Србији сматрана као јерес, Данило Ж. Марковић је схватио потребу времена и одлучно допринео да се код нас уведе универзитетско образовање учитеља. У историји српског школства остаће забележено да је Закон о оснивању учитељских факултета донесен у време кад је министар просвете био он, Данило Марковић. Тиме је веома много задужио српско школство. Преданост и смисао за организацију наставно-научног рада испољио је као декан Економског факултета у Нишу, Дефектолошког факултета и Факултета политичких наука у Београду. Почасни је доктор и професор многих страних универзитета. Друштвена признања

За научно стваралаштво и педагошки рад др Марковић добио је више признања у земљи и иностранству. Добио је *пет* њочасних *доктора*тиа.

Почасни докѿтор је МГУ «Ломоносов» (Москва, 1989); Ростовског државног универзитета (1995); Пензанског државног универзитета (1998), Московског државног агроинжињерског универзитета (1998), Института за социологију РАН (Москва, 2010). *Почасни ѿрофесор* је Међународног независног еколошко-политиколошког универзитета у Москви (1996) и Академије рада и социјалних односа у Москви (1998) и државног Адегејског универзитета Мајкоп (2010).

Др Марковић изабран је у више академија наука у иностранству. Иностранци члан је руске националне академије наука за област образовања – Русијске академије образовања 1995; Руске академије социјалних наука (Москва, 1994); Међународне универзитетске академије «Платон» (Патра, Грчка, 2004); Ноосферне академије одрживог развоја (Москва, 2000). Међународне академије високих школа (Москва 1997), Академије хуманитарних наука (Санкт Петербург, 1996) и Академије социјалног образовања (Москва, 1997); Руске академије природних наука (1997), Руске еколошке академије (1998) и Њујоршке академије наука (2008).

За допринос развоју науке др Марковић је добио Почасни знак Академије рада и социјалног односа (Москва, 2005), *Почасну ѿовељу* Међународног независног еколошко-политиколошког универзитета (Москва, 2007), *Сребрну медаљу Пийи-рим Сорокин*, Руске академије наука (2009) «за всклад в науку», и Медаљу Руског социолошког друштва «Заслужний деятель» (2013).

Др Марковић је добитник и више домаћих признања, међу којима су: *Повеља универзиѿетѿа у Нишу* (1970), *Повеља* Заједнице учитељских факултета (1998), *Повеља факулѿетѿа заѿиѿиѿиѿе на раду* (ниш 2009) и *Вукова ѿовеља* Педагошког покрета Србије (2009). Др Марковић добио је и *Повељу градова*: Горњег Милановца, и Беле Паланке. За научни рад, за дело *Друѿиѿво и ѿовреде на раду* добио је *Окѿиодарску наѿраду* града Ниша (1969). Поред ових признања др Марковић за публиковане научне радове добио је повеље и награде Издавач-

ких предузећа: «Савремена администрација», Београд, 1997. и «Просвета», Ниш, 2000. (Основни подаци за овај прилог узети су из образложења Предлога за избор др Данила Ж. Марковића, за дописног члана САНУ, Ниш, 2008).

Укратко, једна богата стваралачка и плодносна каријера која оставља дубок траг у времену и простору.

ИЗВОД ИЗ БИБЛИОГРАФИЈЕ ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА

I Научни и стручни радови објављени на српском језику

1. Књиге

1.1. Универзитетски уџбеници

1. *Основи науке о друштву*, Београд, «Савремена администрација», 1970, стр. 336.
2. *Основи опште социологије*, Београд, «Савремена администрација», 1970, стр. 336.
3. *Основи опште социологије*, Београд, 2. изд., «Савремена администрација», 1973, стр. 422.
4. *Основи социологије рада*, Београд, «Савремена администрација», 1973, стр. 244.
5. *Основи опште социологије*, Београд, 3. изд., «Савремена администрација», 1974, стр. 432.
6. *Основи социологије рада*, Београд, 3. изд. «Савремена администрација», 1975, стр. 318.
7. *Основи опште социологије*, Београд, 4. изд., «Савремена администрација», 1976, стр. 420.
8. *Социологија рада*, Београд, 4. изд., «Савремена администрација», 1977, стр. 416.
9. *Општа социологија*, Београд, 5. изд., «Савремена администрација», 1979, стр. 506.
10. *Социологија рада*, Београд, 5. изд., «Савремена администрација», 1979, стр. 498.

11. *Ойишїа соціолоїїја*, Београд, 6. изд., «Савремена адміністрација», 1981, стр. 516.
12. *Соціолоїїја рада*, Београд, 6. изд., «Савремена адміністрација», 1981, стр. 546.
13. *Соціолоїїја зашїиїиїе на раду*, Београд, «Привредни преглед», 1981, стр. 350.
14. *Соціолоїїја*, Београд, 1982. стр. 465 (коаутори: др Љубиша Крстић, др Бошко Прокић, др Љиљана Словић и др Љубиша Митровић).
15. *Социјална еколоїїја*, Београд, Завод за уџбенике и наставна средства, 1986, стр. 180.
16. *Ойишїа соціолоїїја*, Београд, 7. изд., «Савремена адміністрација», 1987, стр. 480.
17. *Соціолоїїја рада*, Београд, 7. изд., «Савремена администрација», 1987, стр. 517.
18. *Соціолоїїја*, Београд, «Научна књига», 1988, стр. 472 (коаутори: др Љубиша Крстић, др Бошко Прокић, др Љиљана Словић, др Петар Хафнер).
19. *Соціолоїїја зашїиїиїе на раду*, 2. изд., Београд, «Књижевне новине», 1989, стр. 361.

1.2. Моноїрафије

1. *Друшїивена средина и ѿовреде на раду*, Ниш, Заједница института и Завод заштите на раду, 1969, стр. 144.
2. *Лењин о ѿољоїпривреди и селу*, Београд, Институт за организацију и економику Пољопривредног факултета Земун-Београд, 1970, стр. 82. (коаутор мр Виден Ранђеловић).
3. *Лењиново схвайїање о орїанизацији ѿролейїерске државе*, Ниш, «Просвета», 1971, стр. 98.
4. *Соціолошкї асїекїї зашїиїиїе на раду*, Ниш, Заједница института и Завода заштите на раду, 1971, стр. 280.
5. *Прилої одређивању соціолошких особеносїи ѿриїрадских насеља*, Ниш, Универзитет у Нишу, 1972, стр. 208

6. *Социолошки аспекти заштитне на раду*, 2. изд. Ниш, Заједница института и Завода заштите на раду, 1972, стр. 208.
7. *Положај техничко-економске интелигенције и њен утицај на развој радних организација у околини Ниш*, Ниш, Институт за економска истраживања Економског факултета, 1974, стр. 200 (коаутори: др Миодраг Николић, др Милорад Божић и Смиља Марчетић).
8. *Утицај нејасредних произвођача на рад представничких тела друштвено-политичких заједница у околини Ниш*, Ниш, Институт за економска истраживања Економског факултета, 1974, стр. 179 (коаутори: мр Бошко Прокић, мр Љубиша Митровић и Лука Прошић).
9. *Лењин и социологија рада*, Београд, Издавачко-информативни центар студената, 1975, стр. 90.
10. *Библиографија социологије рада (1950-1975)*, Београд, «Привредни преглед», 1977, стр. 175.
11. *Друштво и радна средина*, Београд, Институт за политичке студије Факултета политичких наука, 1978, стр. 192.
12. *Истраживање људског фактора у раду на производним пракама у самоуправним условима*, Београд, Институт техничких наука САНУ-Центар за ергономска истраживања, 1979, стр. 60 (коаутори: В. Булат, Ј. Данон, Г. Јанежић, М. Кларин и Б. Парезанин).
13. *Радни морал и удружени рад*, Ниш, «Градина», 1986, стр. 167.
14. *Образовање за будућност*, Београд, «Просветни преглед», Ниш, «Просвета», 1989, стр. 208.
15. *Друштвене промене и образовање*, Параћин, «Вук Караџић», 1993, стр. 170.
16. *Савременост и образовање*, Београд, Учитељски факултет, 1999, стр. 410.
17. *Глобализација и образовање*, Београд, «Просветни преглед», Учитељски факултет, 1999, стр. 56.

18. *Социологија и глобализација*, Београд, Центар за усавршавање руководиоца у образовању, 1999, стр. 135.
19. *Цивилизацијске промене и образовање*, Лепосавић, Учитељски факултет у Призрену, 2004, стр. 208.
20. *Социологија и балканске теме*, Ниш, Центар за балканске студије, 2005, стр. 184.
21. *Прилози економској историји*, Вршац, Виша школа за образовање васпитача, 2006, стр. 101.
22. *Глобална економија*, (прилог социолошком проучавању глобализације), Ниш, Економски факултет Универзитета у Нишу, 2008, стр. 148.
23. *Глобализација и високошколско образовање*, Ниш, Универзитет у Нишу, Нови Пазар, Државни универзитет у Новом Пазару, 2009, стр. 250.
24. *Глобалистика и криза глобалне економије*, Београд, Графи проф, 2010, стр. 210.
25. *Глобализација и идентитет*, Београд, Српска академија образовања, 2013. стр. 105.

2. Радови објављени у часописима, зборницима и књигама

2.1. Остали социологија

1. *О настанку социологије код нас*, Ниш, «Гледишта», 6-7/1961, стр. 64-69.
2. *Неки ставови класика марксизма о сељаштву*, Ниш, «Привредни гласник», Ниш, 10/1961, стр. 43-50.
3. *Марксова дефиниција друштва и њен значај за социологију*, Ниш, Зборник радова Правно-економског факултета у Нишу, 1965, стр. 135-142.
4. *О критеријуму класификације друштвених група по месту сталног боравка*, Ниш, «Привредни гласник», 7/1965, стр. 16-24.

5. *Појмовна одређеност научних закона и облици њиховој исцрпљивања у медицини*, Ниш, «Acta Medika Mediana», 5/1967, стр. 55-61.
6. *Елементи научне методе и допринос класика марксизма научној методологији*, Ниш, «Научни подмладак», 3-4/1969, стр. 21-26.
7. *Обичај*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 155.
8. *Друштвене групе*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 58.
9. *Револуција*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 232-234.
10. *Производни односи*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 205-206.
11. *Производне снаге*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 204-205.
12. *Пролетаријат*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 206-207.
13. *Социјализам*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 248-249.
14. *Капитализам*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 118-119.
15. *Историјски материјализам*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 105.
16. *Научно дело Сретена Вукосављевића и Савремена југословенска социологија*, Пријепоље, збор. радова «Сеоски дани Сретена Вукосављевића», I, 1973., стр. 115-123.
17. *Социјализам*, Београд, Економски лексикон, 1975, стр. 1264.
18. *Породица*, Београд, Економски лексикон, 1975, стр. 977-978.
19. *Село и град*, Београд, Политичка енциклопедија, 1975, стр. 848.
20. *Село*, Београд, Политичка енциклопедија, 1975, стр. 947-948.

21. *Град*, Београд, Политичка енциклопедија, 1975, стр. 300.
22. *Држава*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 98-99.
23. *Научно-техничка револуција*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 250-251. .
24. *Обичај*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1976, стр. 266.
25. *Пролетаријат*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 352-353.
26. *Револуција*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 387-388.
27. *Друштвена напредња*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 77-78.
28. *Друштвена свест*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд., стр. 81-82.
29. *Авангарда*, Београд, Енциклопедија самоуправљача, 2. изд. стр. 74.
30. *Бескласно друштво*, Београд, Енциклопедија самоуправљача, 1979, стр. 75-76.
31. *Друштвено-економска формација*, Београд, Енциклопедија самоуправљача, 1979. стр. 94-95.
32. *Диктатура пролетаријата*, Београд, Енциклопедија самоуправљача, 1979. стр. 89.
33. *Луменипролетаријат*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 327.
34. *Научно-техничка револуција*, Београд, Социолошки лексикон, 1982,стр. 24.
35. *Вук као претеча социологије*, Ниш, Марксистичке теме, 2/1987, стр. 21-27.
36. *Универзалност науке и задаци социологије*, Ниш, «Градина», 5/1990, стр. 116-120.
37. *Социологија економској животи*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994., стр. 1439.
38. *Елита*, Београд, Економска и послована енциклопедија, 1994, стр. 344.

39. *Малоірађанићина*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 750.
40. *Равнојравносћ*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 130.
41. *Контирверзе о глобализацији*, Ниш, зборник радова, «Нови светски поредак и Балкан», 1999, стр. 33-54.
42. *Савремени свет и глобализација*, Сомбор, Алманах-календар, Учитељски факултет, Сомбор, 1999, стр. 256-265.
43. *Општи социологија и општи економија*, Београд, Социолошка хрестоматија (приредио др Ђура Стевановић), «Култура», Београд, 1999, стр. 33-35.
44. *Општи социологија општи науке*, Београд, Социолошка хрестоматија (приредио др Ђура Стевановић), «Култура», Београд, 1999, стр. 33-35.
45. *Механистичке теорије*, Београд, Социолошка хрестоматија (приредио др Ђура Стевановић), «Култура», Београд, 1999, стр. 64-65.
46. *Ново промишљање предмета социологије*, Београд, «Иновације у настави», Београд 1/2000, стр. 1-5.
47. *Планетарна цивилизација и културни плурализам*, Пирот, зборник радова «Огледи и искуства», 2000, стр. 3-11.
48. *Глобализација и проблеми очувања националне културне интегритета*, Ниш, «Теме», 1-2/2000, стр. 37-45.
49. *Прилози социолошком промишљању промена у савременом друштву*, Београд, «Директор школе», 1/2001, стр. 29-31.
50. *Глобализација и национални интереси*, Ниш, «Економске теме», 1-2/2001, стр. 3-11.
51. *О могућности формулисања основних обележја савременог друштва*, Београд, у књизи др Смиље Ракас «Социологија менаџмента», Београд, 2001, стр. 52-87.
52. *Глобализација и планетарни хуманизам*, Врање, зборник радова Учитељског факултета, IX, 2002, стр. 13-32.
53. *Глобализација и опште глобалне еколошке кризе*, Ниш, «Теме», 3/2002, стр. 13-20.

54. *Научници и дијалої цивилизација*, Нови Сад, «Педагошка стварност» 8/2003, стр. 537-545.
55. *Информацијска тeхнолоїија и цивилизацијске йромене*, Београд, «Образовна технологија», 4/2004, стр. 1-16.
56. *Грађанско грушійво, социјална интeйрација и образовање*, Врање, Зборник радова, Учитељског факултета, књига XI, 2004, стр. 15-21.
57. *Глобализација и йроцеси интeйрације у Европи*, Ниш, «Економске теме», 1-2, књига 2/2005, стр. 383-395.
58. *Еколошко образовање и будућностй цивилизације*, Ниш, зборник радова “Човек и радна средина”, 2005, стр. 11-20.
59. *Претйече социолоїије у устйаничкој Срдији*, књига “Србија 1904-2004, 2005”, Ниш, Правни факултет, стр. 257-266.
60. *Еколошко образовање и будућностй цивилизације*, Ниш, зборник радова “Човек и радна средина”, 2005, стр. 11-20.
61. *Прилої социолошком йромишљању йлобалне економије*, Ниш, “Економске теме”, 2006, стр. 355-366.
62. *Глобална економија, вирйуализација и рейионални развој*, Ниш, збор. радова “Регионални развој и демографски токови балканских земаља”, 2007, стр. 45-53.
63. *Научно тeхнички йроїрес, информацијско грушійво и вирйуализација грушійвеной живоїта*, Лесковац, зборник радова 17/2007, стр. 14-24, Технолошки факултет Универзитета у Нишу.
64. *Социолошко виђење основной изазова савремене економске науке*, Ниш, збор. радова, “Изазови савремене економске науке и праксе у процесу придруживања Европској Унији”, 2007, стр. 2001-2009, Економски факултет Универзитета у Нишу.
65. *Национална економија и национална држава између йлобализације и рейионализације*, Ниш, зборник радова “Регионални развој и демографски токови у земљама Југоисточне Европе”, 2008, стр. 11-22., Економски факултет Универзитета у Нишу.

66. *Транзиција као друштвена појава*, Београд, зборник радова “Село у транзицији”, 2008, Завод за социолошко проучавање села.
67. *Грађанско друштво, глобални капитализам и друштвена правда*, Београд, “Директор школе”, 1-2/2009, стр. 5-15.
68. *Од индустријског до глобалног капитализма* (160 година комунистичког манифеста), Ниш, Годишњак за социологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу, 4/2009, стр. 41-50.
69. *Планетарна економска криза и региони*, Ниш, зборник радова “Регионални и демографски развој земаља Југоисточне Европе”, 2009, стр. 17-26, Економски факултет Универзитета у Нишу.
70. *Глобализација, неолиберализам и транзиција*, Ниш, зборник радова “Балкан у процесу светских интеграција (десет година транзиције)”, 2009, стр. 15-25, Центар за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу.
71. *Глобалистика, медији, култура мира*, Ниш, зборник радова “Медији и култура мира на Балкану”, 2010, стр. 7-13, Центар за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу.
72. *Држава и друштво знања*, Ниш, зборник радова, Регионални развој и демографски токови земаља југоисточне Европе, Економски факултет Универзитета у Нишу, 2011, стр. 481-495.
73. *Транзиција, традиција и модернизација развоја транзиционих земаља*, Ниш, зборник радова “Традиција, модернизација и идентитети”, Центар за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу, 2011, стр. 25-33.
74. *Достојанство рада – основна парадигма у остваривању слободе и права у глобализирајућем друштву*, Београд, “Директор школе” 1/2012, стр. 61-72.

75. *Идентифицирање и њихови односи у савременом друштву*, Ниш, зборник радова, "Традиција, модернизација и идентитети", 2011, стр. 489-497.
76. *Место глобализације у образовању наставника за нове улоге*, Београд, Годишњак САО за 2010. годину, 2011., стр. 125-139.
77. *Нека питања односа идентитета у савременом глобализирајућем друштву*, Ниш, *Unus mundus*, 41/2012, стр. 174-482.
78. *Социјалне групе и њихово сукобљавање у глобализирајућем друштву*, "Директор школе", 2/2012, стр. 29-35.
79. *Еколошки проблеми и социјална правда*, Београд.

2.2. Социологија рада

1. *Значај индустријске социологије за повећање продуктивности рада*, Ниш, «Привредни гласник» 4/1963, стр. 9-14.
2. *Предметна одређеност индустријске социологије и њен однос према неким сродним дисциплинама*, Ниш, зборник радова Правно-економског факултета у Нишу, 1967, стр. 233-246.
3. *Однос радника према расподели дохода на радне јединице*, Скопје, зборник радова: «Расподела дохотка и друштвено-економски положај радног човека», 1967, стр. 438-444.
4. *Слободно време и култура*, Ниш «Градина» 5/1967, стр. 17-21.
5. *Анализе високообразованих кадрова у привреди Ниша*, Ниш «Привредни гласник», 1967, стр. 12-17.
6. *Нека схваћања у индустријској социологији о монополизицији и размрљености рада у индустрији*, Ниш, «Привредни гласник», 11/1967, стр. 32-39.
7. *Лењин о кадровима*, Београд, «Универзитет данас», 9-10/1967, стр. 56-59.
8. *Детерминанте друштвених времена и значај њихове социолошко-економске проучавања*, Ниш, Зборник радова Еко-

- номског одсека Правно-економског факултета у Нишу, 1968, стр. 163-167.
9. *Слободно време и физичка култура*, Лесковац, «Наше стварање», 6/1968, стр. 38-46. (коаутор мр А. Керковић).
 10. *Неки чиниоци који одређују однос радника према раду*, Ниш, «Привредни гласник», 3/1969, стр. 40-48.
 11. *Социологија рада као научна дисциплина и насљавни предмет*, Ниш, зборник радова Економског факултета у Нишу, 1972, стр. 230-245.
 12. *Ошћуђење рада*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 169.
 13. *Радни морал*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 1972, стр. 211-212.
 14. *Пошребе за њодизањем културе рада њроизилазе из укујној друшћивено-економској развоја*, Београд, зборник радова «Култура рада», 1972, стр. 216-219.
 15. *Неки социолошки и њсихолошки њроблеми незайосленосћ*, Београд, «Ревија рада», 3-4/1972, стр. 55-60.
 16. *Улоја социологија рада у развијању социјалистћичких самоуправних односа у њредузећу*, Београд, «Економика предузећа», 5/1973, стр. 295-301.
 17. *Социологија рада и зашћић*, Београд, у књизи *Социологија рада*, 1973, стр. 137-163.
 18. *Ослобођење рада и њраво на рад у социјалистћичком самоуправном друшћиву*, Ниш, Зборник радова Економског факултета у Нишу, 1973, стр. 7-16.
 19. *Лењиново схваћање друшћивених дејтерминанћ* и класне сушћине радне дисциплине у социјализму, Ниш, Зборник радова Економског факултета у Нишу, 1974, стр. 61-68.
 20. *Истћоријски развићак методода њроучавања рада и сћеицифичносћ методода социологије рада*, Београд, «Ревија рада», 5-10/1975, стр. 3-13.
 21. *Бизнис*, Београд, Економски лексикон, 1975, стр. 95.

22. *Проблеми адаптације радника руралне средине на индустријске услове рада*, Београд, «Ревизија рада», 3-4/1975, стр. 3-10.
23. *Елементи социологије рада у делима Светозара Марковића*, Ниш, «Градина», 4/1975, стр. 69-73.
24. *Комплексно сагледање проблема радног времена*, Београд, «Директор», 11/1975, стр. 28-29.
25. *Ослобођење рада*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 285-286.
26. *Оруђење рада*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 291-292.
27. *Рад*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 355-358.
28. *Фабрика*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 355-358.
29. *Основна организација удруженог рада*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 286-288.
30. *Радна средина*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 358.
31. *Технолошки процес*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд., стр. 462-463.
32. *Технологија*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 462-463.
33. *Техничка опремљеност рада*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд., стр. 462.
34. *Флуидација радне снаге*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 130.
35. *Закон о удруженом раду*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 509-511.
36. *Лењинов допринос констатацији савремене социологије рада*, Београд, зборник радова «Лењин и наука», САНУ, 1976, стр. 73-82.
37. *Улога социологије рада у констатацији удруженог рада у његовом развоју*, Пријепље, зборник радова «Сеошки дани Сретене Вукосављевића», III, 1976, стр. 115-120.

38. *Светозар Марковић о раду*, Светозарево, зборник радова «Светозар Марковић и економске науке», 1976, стр. 156-164.
39. *Научно истраживање у циљу хуманизације радне средине*, Београд, «Човек и животна средина», 4/1976, стр. 156-164.
40. *Одговорност радника у угруженом раду за коришћење и располагање друштвеним средствима за производњу*, Ниш, зборник радова «Удружени рад и друштвена својина», 1976, стр. 138-149.
41. *Социолошки аспекти остваривања права на рад особа омеђених у психофизичком развоју у Југославији*, Београд, Зборник радова Дефектолошког факултета, 1976, стр. 9-18.
42. *Међузависност садржаја и карактера рада и значај њиховог проучавања у социологији рада*, Ниш, Зборник радова Филозофског факултета у Нишу, 1977, стр. 34-41.
43. *Тито о политици запошљавања*, Београд, у књизи «Титова мисао – наш пут», 1977, стр. 319-329.
44. *Социологија рада и социјална политика*, Београд, «Социјална политика», 14/1978, стр. 13-20.
45. *Механизација производног процеса и култура рада у савременој индустријској производњи*, Пријеполје, зборник радова «Сеоски дани Сретена Вукосављевића», 1978, стр. 27-39.
46. *Право на радну рехабилитацију*, Београд, Правна енциклопедија, 1978, стр. 1240.
47. *Ослобођење рада и професионална оријентација*, Београд, зборник радова «Удружени рад и професионална оријентација», 1978, стр. 51-67.
48. *Марксово схватање људског рада*, Приштина, «Обележја», 6/1978, стр. 93-103.
49. *Међународно-јавно регулисање заштите на раду радника емиграната*, Београд «Економика», 8/1978, стр. 59-70 (коаутор др Слободан Миленковић).

50. *Право лица са психофизичким дефективностима на оспособљавање за рад*, Београд, «Ревизија рада», 9/1978, стр. 66-70.
51. *Политика запошљавања*, Београд, Енциклопедија самоуправљања, 1979, стр. 1007-1010.
52. *Кадровска политика*, Београд, Енциклопедија самоуправљања, 1979, стр. 945-948.
53. *Друштвена подела рада*, Београд, Енциклопедија самоуправљања, 1979, стр. ____.
54. *Основне фазе у развоју социологије рада у Југославији*, Ниш, Зборник радова Филозофског факултета у Нишу, 1979, стр. 115-128.
55. *Анализа карактеристичних аспеката рада на производним пракама*, Београд, зборник радова «Систем човек-машина – окружење», 1979, стр. 203-210, (коаутори: В. Булат и Ј. Данон).
56. *Улога социолога у истраживању и креирању друштвених односа у организацијама удруженог рада*, Београд, «Социологија рада», 1/1979, стр. 3-22.
57. *Социолошка дефиниција рада*, Ниш, «Хуманитас» 4/1979, стр. 45-54.
58. *Схватњање Светозара Марковића о ослобођењу рада*, Светозарево, зборник радова, «Светозар Макровић о радништву», 1980, стр. 141-156.
59. *Карактеристичне тенденције хуманизације рада на покрећним пракама*, Београд, зборник радова «Екологија и ергономија», 1980, стр. 1-12. (коаутори: др В. Булат и др Јаков Данон).
60. *Самоуравни привредни систем хуманизација рада*, Београд, «Економика», 12/1980, стр. 39-43.
61. *Карактеристичне детерминанте ригидног рада функционисања система човек-машина*, Београд, зборник радова «IV симпозијум човек-машина – окружење», 1981, стр. 121-126. (коаутор др Вуксан Булат).

62. *Социолошка дефиниција рада и ослобођење рада*, Лесковац, «Наше стварање», 1-2/1981, стр. 5-17.
63. *Социјалистичко самоуправљање и социологија рада*, Београд, «Самоуправљање», 10/1981, стр. 35-43.
64. *Социологија организације и удружени рад*, Београд, «Организација рада», 3/1981, стр. 1-15.
65. *Рад на производној њраци и самоуправна активност радних људи*, Београд, «Организација рада», 9/1981, стр. 11-13, (ко-аутор др Вуксан Булат).
66. *Социјалистички самоуправни радни морал*, Београд, «Савремена пракса», 850/1981, стр. 1,5-6.
67. *Социјалистички самоуправни производни односи и хуманизација рада у основним организацијама удруженог рада*, Београд, «Социјална политика и социјални рад», 3/1981, стр. 3-12.
68. *Скраћено радно време и хуманизација рада у систему социјалистичког самоуправљања*, Београд, «Ревизија рада», 9/1982, стр. 3-8.
69. *Друштвено-економски положај радника у удруженом раду и социјална сигурност*, Београд, «социјална политика и социјални рад, 4/182, стр. 57-63.
70. *Неке могућности хуманизације рада на производним њракама*, Београд, «Организација рада» 2/1982, стр. 1-2, 13-14. (коаутори В. Булат, Ј. Данон, В. Паржанин).
71. *Култура рада – компоненти хуманизације рада и радне средине*, Београд, зборник радова «Хуманизација рада и радне средине», 1982, стр. 35-39.
72. *Место наставе социологије рада у систему марксистичког образовања на универзитету*, Крагујевац, зборник радова «Марксизам као основа процеса реформе универзитета и средњег усмереног образовања», 1982, стр. 51-63.
73. *Култура рада*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 309-310.
74. *Бел мошова*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 24.
75. *Директор*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 85.

76. *Психолоџија рада*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 514.
77. *Процес рада*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 499-500.
78. *Занатлиство*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 749-750.
79. *Радна снага*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 251.
80. *Фабрика*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 175-176.
81. *Запосленост*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 750.
82. *Општење рада*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 435.
83. *Организација удруженог рада*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 425.
84. *Пословни план*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 472.
85. *Радна заједница*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. ?.
86. *Сложена организација удруженог рада*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 590.
87. *Управљање*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 717.
88. *Међуљудски односи*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 335. (коаутор Д. Флере).
89. *Социолоџија рада*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 636-637.
90. *Колективни уговор*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 283.
91. *Утицај друштвене средине на понашање човека у систему човек-машина*, Београд, «Ревизија рада», 10-11/1983, стр. 3-9.
92. *Маркс и социолоџија рада*, Ниш, «Марксистичке теме», 37/1983, стр. 182-195.
93. *Нека питања радног морала у удруженом раду*, Београд, «Организација рада, 1/1984, стр. 1-4.

94. *Образовање за рад и продуктивност*, «Ревија рада», 2-3/1984, стр. 42-44.
95. *Нека ишћања социјалне полииике у оріанзацијама удруженој рада*, Београд, зборник радова «Могућност и заблуде социјалне политике на раскршћу наших противречја», 1984, стр. 49-54.
96. *Методолошки проблеми проучавања људској рада на производним пракама*, Марибор, зборник радова «Систем човек-машина и окружење», 1984, стр. 83-88. (коаутор: В. Булат, Ј. Данон, Г. Јанежић и Б. Фатовић).
97. *Бизнис*, Београд, Економска енциклопедија, 1984, стр. 321.
98. *Трећа технолошка револуција и проблеми хуманизације рада*, Београд, зборник радова, «Социјализам и трећа технолошка револуција», 1985, стр. 145-154.
99. *Улога социологије рада у побољшању услова рада и радне средине*, Београд, «Организација и кадрови», 1/1985, стр. 22-27.
100. *Социологија рада у удруженом раду*, Ниш, зборник радова, «Социолог у привреди», 1985, стр. 33-44.
101. *Ушћај промена у садржају и карактеру рада у пољопривреди на будућности села*, Београд «Економика пољопривреде», 6/1985, стр. 363-369.
102. *Организовање научно-истраживачкој рада у оріанзацијама удруженој рада*, Београд, «Организација рада», 6/1985, стр. 1-4.
103. *Нека ишћања расподеле личних доходака*, Београд, «Економика», 1/185, стр. 28-30.
104. *Право на радну рехабилитацију*, Београд, Правна енциклопедија, 1985, стр. 1240.
105. *Радна дисциплина*, Београд, Правна енциклопедија, 1985, стр. 1359.
106. *Информацијска технологија, промене у садржају рада и самоуправљање*, Београд, Зборник радова, «Информација као основни развојни ресурс», 1985, стр. 168-176.

107. *Бизнисмен*, Београд, Економска енциклопедија, 2. изд. 1986, стр. 321.
108. *Ушйицај развоја аїроиндусїријскої комїлекса на кулїуру рада у поїойривредној йроизводњи*, Београд, зборник радова, «Раскршћа југословенског аграра», 1985, стр. 348-395.
109. *Начин живоїа и моїйивација за рад*, Суботица, зборник радова «Мотивисаност за рад у самоуправном друштву» 1986, стр. 53-65,
110. *Синдикаїи и квалиїейї радної живоїа*, Београд, «Ревїја рада», Београд, 5/1986, стр. 5-15.
111. *Рекреација и квалиїейї радної живоїа*, Београд, «Физичка култура», 4/1986, стр. 251-254.
112. *Људски факїор у научно-їтехничком йроїресу*, Ниш, зборник радова, «Друштвена улога научно-техничке интелигенције у социјализму», 1987, стр. 61-75.
113. *Ерїонимија и социолоїија рада*, Крушевац, зборник радова, «Ергономија 87», 1987, стр. 47-53.
114. *Научно-їтехнички йроїрес и йромене у садржају и каракїеру рада у їтексїйлној индусїрији*, Лесковац, Зборник радова Технолошког факултета у Лесковцу, 1987, стр. 7-13.
115. *Радно време и квалиїейї радної живоїа*, Ниш, Зборник радова Факултета заштите на раду у Нишу, 1987, стр. 24-35.
116. *Информисање и радни морал*, Београд, зборник радова «Друштвена улога информисања и мотивација за рад», 1988, стр. 21-28.
117. *Радно време и квалиїейї радної живоїа*, Сарајево, «Заштита», 1/188, стр. 3-7.
118. *Исїтраживање и їеоријско йромишљање свеїа рада*, Београд, «Ревїја рада», 200/1988, стр. 5-11.
119. *Научно-їтехнички йроїрес йромене у садржају рада и образовање*, Београд, Зборник радова «Будућност и образовање», 1988, стр. 139-146.
120. *Пословођење и йословни усїех*, Београд, «Ревїја рада», 202/1988, стр. 21-31.

121. *Мода код Вука и данас*, Пријепоље, зборник радова «Сеоски дани Сретена Вукосављевића», Пријепоље, 1988, стр. 53-60.
122. *Мода – традиционални и савремени облик добровољног удруживања рада на селу*, Београд, «Економика пољопривреде», 5/1989, стр. 283-287.
123. *Социолошки приступи изражавању самоуправних радних односа*, Београд, «Ревизија рада», 212/1989, стр. 9-19.
124. *Неоходност рефинисања истраживачке усмерености социологије рада*, Београд, «Ревизија рада», 241/1991, стр. 11-25.
125. *Социјална екологија и менаџмент*, Београд, зборник радова, «Менаџмент и организација рада», 1991, стр. 1-3.
126. *Промене у облицима организовања рада и пословног функција*, Београд, «Директор школе», 2/1992, стр. 5-11.
127. *Предмети и настанак социологије рада*, Београд, зборник радова «Елементи социологије рада, организације и менаџмента», (приредили П. Козић и В. Минић), 1993, стр. 7-10.
128. *Настанак социологије рада*, Београд, зборник радова «Елементи социологије рада, организације и менаџмента», (приредили П. Козић и В. Минић), 1993, стр. 49-54.
129. *Рада*, Београд, зборник радова «Елементи социологије рада, организације и менаџмента», (приредили П. Козић и В. Минић), 1993, стр. 55-59.
130. *Социјална екологија и менаџмент*, Београд, зборник радова «Елементи социологије рада, организације и менаџмента», (приредили П. Козић и В. Минић), 1993, стр. 186-190.
131. *Размрвљени рад*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 1306-1307.
132. *Ошуђени рад*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 1019.
133. *Савремена схватања односа живојине и радне средине*, Ниш «Југословенска и инострана документација заштите на раду», 2-4/1994, стр. 11-21.

134. *Бизнис*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 107.
135. *Бизнисмен*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 107.
136. *Социологија рада ђред новим изазовима*, Ниш, Зборник радова «Савремене друштвене промене и социологија рада», 1995, стр. 5-14.
137. *Друшћивене ђромене, радни морал и образовање*, Београд, зборник радова «Иновације и традиција у образовању», стр.43-54.
138. *Социјалне ђоследице нових ђтехнологија*, Лесковац, Зборник радова «Савремене технологије и привредни развој», 11/1998, стр. 11-20.
139. *Проблем хуманизације рада и еколошке безбедности у ђољојпривреди*, Београд, «Економика пољопривреде», 3-4, 1998, стр. 189-201.
140. *Социолошки аспекти хуманизације рада у ђољојпривреди и ђрехрамбеној индустрији*, Нови Сад, «Трактори и погонске машине», Нови Сад, 1/1999. стр. 135-142.
141. *Социологија рада и ђтехнологија*, Крушевац, ИМК-14 «Истраживање и развој», 1/2000, стр. 7-11.
142. *Глобализација и незајослености*, Београд, «Директор», 10/2001, стр. 18-22.
143. *Социологија менаџменћа и развој Балканских земаља*, Ниш, «Економске теме» 3/2001, стр. 23-29.
144. *Радна средина, радна ђрућа и радно место*, Београд, у књизи: др Смиља Ракас, Социологија менаџмента Београд, 2001, стр. 89-106.
145. *Глобализација и светиј рада*, Београд, у књизи: др Смиља Ракас, Социологија менаџмента, 2001, стр. 121-132.
146. *Особине личности и однос ђрема раду*, Београд, у књизи: др Смиља Ракас, Социологија менаџмента, Београд, 2001, стр. 112-121.
147. *Социологија менаџменћа и савремено уђрављање*, Београд, «Директор школе», 3/2002, стр. 14-20.

148. *Прилої соціолошкoм ірoмiшлїању рднoї мoрaлa у зeмљaмa ітpанзiцiї*, Бeoгpaд, «Дирeктoр шкoлe» 1-2/2003, стр. 1-11.
149. *Соцiјaлнe имілікацiї інфoрмaцiонe ітeхнoлoгiї*, Лeскoвaц, Збoрник рaдoвa «Сaврeмeнa тeхнoлoгiјa и прiврeдни рaзвoј», 2004, стр. 383-402, Тeхнoлoшкi фaкултeт Унiвeрзiтeтa у Нiшy.
150. *Глoбaлiзaцiјa и мeнaџмeнт*, Нiш «Екoнoмскe тeмe», 1-2/2004, стр. 3-16, Екoнoмскi фaкултeт Унiвeрзiтeтa у Нiшy.
151. *Тpанзiцiонi мeнaџмeнт*, Бeoгpaд, «Мeнaџмeнт 2/2005, стр. 1-6.
152. *Інфoрмaцiјскo гpyшївo и бeзбeдaн рaд*, Бeoгpaд, «Рeвiјa рaдa», 6/2005, стр. 1161-1170.
153. *Інфoрмaцiјскo гpyшївo и ірoмeнe у сaдржaју и кaрaктїеру рaдa*, Лeскoвaц, збoрник рaдoвa Тeхнoлoшкoг фaкултeтa, 15/2005, стр. 265-273, Тeхнoлoшкi фaкултeт Унiвeрзiтeтa у Нiшy.
154. *Сaврeмeнe ірoмeнe у сaдржaју сeoскoї рaдa*, Бeoгpaд, Збoрник рaдoвa «Сaврeмeнo и тpадiцiонaлнo у живoтy и рaдy лyди у сeлy», 2008, стр. 295-300, Зaвoд зa прoучaвaњe рaзвoјa сeлa у Бeoгpaдy.
155. *Глoбaлнa eкoнoмiјa и лyдскi фaктїoр*, Бeoгpaд, «Пeдaгoгiјa», 1/2009, стр. 68-78.
156. *Актyeлнi іпрoблeмi свeїтa рaдa у yслoвимa іглoбaлнe eкoнoмскe кpизe*, Бaњa Лyкa, «Пoслoвнe стyдијe», 7-8/2012, стр. 201-216.
157. *Дocтїoјaнсївo рaдa – oснoвнa іпapaдигмa у oстївaривaњу слoбoдe и ірaвa у іглoбaлiзaцiјy*, Бeoгpaд, «Дирeктoр шкoлe», 1/2012, стр. 61-71.
158. *Глoбaлiзaцiјa, coцiјaлнi кaпiтaл и нoвe іпapaдигмe мeнaџмeнтa у сaврeмeнoм іглoбaлiзaцiјy*, збoрник рaдoвa «Izazovi globalizacije i društveno-ekonomsko okolje EU», Fakultet za poslovne in upravne vede u Visoko škola za upravljanje in poslovanje, Novo mesto, 2012, str. 18-23.

159. *Достіојан рад – йарадиіма савремене тїхнолошке основе рада*, Косовска Митровица, Економски йоїледи, Економски факултет Универзитета у Приштини, 2/2012, стр. 63-75 (коаутор Иван Ж. Булатовић).
160. *Социолошки конїшексїй економске делайїносїи у савременом друшїиву*, Косовска Митровица, зборник радова Филозофског факултета у Приштини, XLII (1)/2012, стр. 135-156.
161. *Глобализација, социјални кайїтїал и нове йарадиїме менаџментїа у савременом їлобализирајућем друшїиву*, Ново Место, 2012, стр. 18-23.
162. *Комїейїенїносїй и комїейїенције основне йарадиїме савремене їржишїне економије*, Београд, Весник – часопис, Београдска пословна школа – Висока школа струковних студија, 1/2013, стр. 11-22.

2.3. Социолоїија безбедної рада

1. *Однос їрема раду и йовреде на раду*, Ниш, Југословенска и инострана документација заштите на раду, 8/1969, стр. 8-14.
2. *Неки екстїерни докуменїи фактїора коїи моїу уїицаїи на йовреде на раду*, Ниш, Зборник стручних радова заштите на раду, 1969, стр. 54-71.
3. *Значај социолошкої образовања инжењера зашїиїиїе на раду*, Ниш, Зборник радова XVI Генералне скупштинe федерације удружења шефова служби заштите и лекара медицине рада, 1970, стр. 34-48.
4. *Нормайивна делайїносїй Међународне орїанизације рада у обласїи зашїиїиїе на раду*, Београд, «Социјална политика», 3-9/1970, стр. 41-42.
5. *Екстїерни фактїори коїи уїичу на актїивносїй и мобилносїй їри раду и моїу бийи од уїицаја на йовреде на раду*, Ниш, «Градина», 10-11/1970, стр. 21-32.

6. *Неки проблеми социолошкој аспектa заштитe на раду*, Зборник радова «Заштита на раду као битан фактор савремене производње», 1972, стр. 143-150.
7. *Неки теоријско-практични аспекти остваривања права заштитe на раду у Савременом југословенском друштву*, Београд, «Ревиија рада», 7-8/1971, стр. 37-82.
8. *Карл Маркс о заштити на раду*, Београд, «Ревиија рада», 5-6/1973, стр. 7-16.
9. *Омладина о заштити на раду*, Зајечар, «Развитак», 6/1975, стр. 11-16.
10. *Појмeде и могућности конститиуисања социологије заштитe на раду*, Ниш, Југословенска и инострана документација заштите на раду, 12/1975, стр. 9-17.
11. *Од државне до самоуправне заштитe на раду*, Ниш, «Градина», 4/1975, стр. 69-73.
12. *Друштвено-политички значај уважавања ергономских захтева у обликовању радне средине*, Ниш, зборник радова «Ергономија 19762, стр. 243-251.
13. *Нека питања хуманизације физичке радне средине*, Ниш, Зборник радова Економског факултета у Нишу, 1976, стр. 73-82.
14. *Социолошки аспекти заштитe радне средине*, Ниш, зборник радова «Заштита животне средине», 1976, стр. 108-120.
15. *Заштита на раду*, Београд, Мали лексикон самоуправљача, 2. изд. 1976, стр. 513-514.
16. *Активност Свећозаревих размишљања о утицају «фабричке поделе рада» на човека*, Београд, зборник радова «Светозар Марковић» – живот и дело, САНУ, 1977, стр. 271-281.
17. *Место социологије медицине и социологије заштитe на раду у систему здравствене заштитe*, Београд, «Ревиија рада», 2/1977, стр. 5-15 (коаутор: др Б. Прокић).
18. *Хуманизација рада и заштитe човековој индустријетиа у радној средини*, Београд, «Ревиија рада», 4/1978, стр. 13-20.

19. *Право на заштити на раду*, Београд, Правна енциклопедија, 1978, стр. 1243.
20. *Морални интегрирајући – јавна заштити*, Београд, Правна енциклопедија, 1978, стр. ?
21. *Ослобођење рада и заштити на раду*, Београд, «Ревизија рада», 37/1978, стр. 24-32.
22. *Хуманизација рада и заштити човековој интегритету у радној средини*, Београд, зборник радова «Економика заштите на раду», 1978, стр. 27-39.
23. *Заштити психичкој интегритету човека у радној средини*, Ниш «Југословенска и инострана документација заштите на раду», 5-6/1978, стр. 7-13.
24. *Заштити моралној интегритету човека у радној средини*, Нови Сад, «Савременост», 7/1978, стр. 199-212.
25. *Улога дефектологије у хуманизацији друштвеној положаја инвалидних лица у радној средини*, Београд, «Дефектолошка теорија и пракса», 3-4/178, стр. 185-190.
26. *Промене у садржају рада и заштити човековој интегритету у радној средини*, Београд, «Ергономија», 5/1978, стр. 45-48.
27. *Прилој одређивању предмета социологије заштити на раду*, Загреб, «Ревизија за социологију», 1-2/1978, стр. 89-96.
28. *Начела социјалне политике и јавно на рехабилитацију лица са психофизичким дефективитетом*, Београд, «Дефектолошка теорија и пракса», Београд, I/1978, стр. 12-27.
29. *Научно-теоријска основа и идејно-политичка форма уређења заштити и унапређења радне средине*, Суботица, «Удружени рад», 1/1978, стр. 88-94.
30. *Политика у области заштити и унапређења радне средине*, Београд, Енциклопедија самоуправљања, 1979, стр. 1024-1027.
31. *Прилој изирађивању метода социологије заштити на раду*, Ниш, Зборник радова Факултета заштите на раду у Нишу, 1980, стр. 5-16.

32. *Савремене промјене у елементима радне средине и актуелна питања заштите на раду*, Сарајево, "Заштита", 3/1980, стр. 3-10.
33. *Марксизам и хуманизација рада*, Београд, зборник радова "Социјалистичко самоуправљање и хуманизација рада", Београд, 1981, стр. 5-10.
34. *Тезе за марксистичку теорију и заштити човека у радној средини*, Ниш, Зборник радова Факултета заштите на раду у Нишу, 1981, стр. 9-13.
35. *Унапређивање услова рада и заштити индустријелног човека у удруженом раду*, Ниш, зборник радова "Унапређивање услова рада и заштита на раду у систему социјалистичког самоуправљања", 1981, стр. 19-26.
36. *Нови међународни економски поредак и међународна сарадња у области заштити и унапређивања радне средине*, Ниш, зборник радова "Међународни састанак пријатеља заштите на раду", 1981, стр. 42-43.
37. *Унапређивање услова рада и заштити индустријелног човека у удруженом раду*, Ниш, Зборник радова Факултета заштите на раду, Ниш, 1981, стр. 111-119.
38. *Трећи конгрес самоуправљача Југославије и остваривање безбедних услова рада*, Ниш, Зборник радова Факултета заштите на раду, 1-2/1981, стр. 91-93.
39. *Самоуправни привредни систем и хуманизација рада*, Титоград, зборник радова "Проблеми самоуправног привредног система", САНУ, 1982, стр. 201-212.
40. *Међузависности заштити живојне и радне средине*, Београд, "Човек и животна средина", 4/1982, стр. 12-14.
41. *Култура рада и заштити на раду у социјалистичком самоуправном друштву*, Сарајево, "Заштита", 17/1982, стр. 3-11.
42. *Социологија заштити на раду*, Београд, Социолошки лексикон, 1982, стр. 655.
43. *Основни проблеми заштити живојне и радне средине у савременом друштву*, Ниш, зборник радова "Човек и радна средина", 1982, стр. 11-12.

44. *Значај развијања културе рада за осавремењивање система заштите на раду*, Београд, “Ревија рада”, 4/1983, стр. 9-17.
45. *Улога синдикала у осавремењавању безбедних услова рада у радној средини*, Београд, зборник радова “Теорија и пракса синдиакта у социјалистичком самоуправном друштву”, 1983, стр. 332-338.
46. *Квалитет радне средине и заштите на раду*, Ниш, Зборник радова Факултета заштите на раду у Нишу, 1983, стр. 44-51.
47. *Квалитет радне средине и безбедни услови рада*, Сарајево, “Заштита”, 1/1984, стр. 3-7.
48. *Квалитет радној животи, култура рада и заштите на раду*, Београд, зборник радова “Актуелне теме заштите на раду у Југославији”, 1985, стр. 3-13.
49. *Право на заштиту на раду*, Београд, Правна енциклопедија, 1985, стр. 1243.
50. *Научно-технички пројекти и безбедни услови рада*, Београд, “Ревија рада”, 169/1985, стр. 7-17.
51. *Нове технологије, промене у садржају рада и процена безбедних услова рада*, Ниш, Зборник радова Факултета заштите на раду у Нишу, 1985, стр. 33-45.
52. *Испитивање могућности хуманизације рада на производној линији применом мултидисциплинарне концепције аутономне самоуправне радне јединице, модел А*, Београд, “Организација рада”, 12/1985, стр. 1-4 (коаутори: проф. др Вуксан Булат, проф. др Јаков Данон, мр Гордана Јанежић, мр Божица Фатовић-Милићевић, мр Владимир Парезанин и Петар Вукашиновић).
53. *Безбедносна ситуација*, Београд, Правна енциклопедија, 1985, стр. 109-110.
54. *Основни правци унапређивања безбедних услова рада у НР Польској*, Београд, “Ревија рада”, 186/1986, стр. 5-13 (коаутор: др Станислав Доброњски).

55. *Развојно хуманиситички циљеви унапређивања услова рада и заштити на раду*, Београд, “Ревија рада”, 196/1987, стр. 7-19.
56. *Проблеми хуманизације рада и еколошка безбедности у пољопривреди*, Београд, “Економика пољопривреде”, 3-4/1988, стр. 189-201.
57. *Савремено схватање односа животне и радне средине*, Ниш, Зборник радова XIX Међународног саветовања о заштити животне и радне средине”, Ниш, 1994, стр. 3-13.
58. *Друштвено-економске промене и квалитет живота у земљама транзиције*, Ниш, Зборник радова Двадесетог међународног саветовања о заштити животне и радне средине, 1975, стр. 5-13.
59. *Нове технологије и технолошки ризик*, Ниш, зборник радова, “Нове технологије и безбедан рад”, 1996, стр. 5-15.
60. *Нове технологије и технолошки ризик*, Ниш, “Југословенска и инострана документација заштите на раду”, 4/1996, стр. 11-12.
61. *Универзализација људских права и заштити интелектуалног човека*, Ниш, зборник радова, “Универзализација људских права и остваривање права на здраву радну и животну средину”, 1998, стр. 5-20.
62. *Етички аспекти еколоизације нових технологија*, Ниш, Зборник радова XXV конференције о заштити радне и друштвене средине и превенцији инвалидности, 2000, стр. 7-14.
63. *Социолошки аспекти процене професионалног ризика*, Ниш, зборник радова “Теорија и пракса” 2005, стр. 1-5.
64. *Теоријско-методолошке основе односа економике и заштите на раду и економике заштите животне средине*, Ниш, зборник радова “Економски аспекти заштите радне и животне средине”, 2006, стр. 5-11, Факултет заштите на раду Универзитета у Нишу.
65. *Одржив развој и управљање ризиком (социолошки аспекти)*, Ниш, зборник радова “Управљање ванредним

ситуацијама”, 2007, стр. 69-87, Факултет заштите на раду Универзитета у Нишу.

66. *Полувековна еволуција (1960-2010) система заштите на раду у Србији: од државне регулативе*, Ниш, зборник радова “Сто година организоване заштите на раду у Србији”, 2010, стр. 21-33, Факултет заштите на раду Универзитета у Нишу.
67. *Нова парадигма у остваривању универзалних права и слобода*, Косовска Митровица.
68. *Актуелни проблеми светла рада у условима глобалне економске кризе*, Бања Лука, “Пословне студије”, 7/2012, стр. 201-214.
69. *Глобализација, коеволуција заштите радне и животне средине основна парадигма савремене радне мотивације човека*.

2.4. Социјална екологија

1. *Ванбродска насеља нишких радника*, Ниш, «Привредни гласник», 10/1961, стр. 43-50.
2. *Прилог за монографију села Куница* (резултати једне анкете), Ниш, «Привредни гласник», 6-7/1961, стр. 25-29.
3. *Затезања о порасту стамовништва Ниша*, Ниш, «Привредни гласник», 5/1961, стр. 11-14.
4. *Значај социолошко-економско истраживања локалних заједница*, Београд, *Анали Економског факултета у Београду*, 17/1965, стр. 73-87.
5. *Социолошко-економско истраживање локалних друштвених заједница*, Ниш, «Привредни гласник», 1/1965, стр. 11-17.
6. *Прилог дефинисању појма локалне друштвене заједнице*, Ниш, *Зборник радова Правно-економског факултета*, 1966, стр. 201-208.
7. *Урбанизација*, Београд, *Мали лексикон самоуправљача*, 2. изд. 1976, стр. 481-482.
8. *Човекова средина*, Београд, *Мали лексикон самоуправљача*, 2. изд. 1976, стр. 42-43.

9. *Међусобна повезаност заштитне животне и радне средине*, Београд, зборник радова «Човек, друштво, животна средина, САНУ, 1982, стр. 41-45.
10. *Улога социјалног радника у заштити и унапређивању човекове средине*, Београд, «Социјална политика и социјални рад», 3/1984, стр. 5-12.
11. *Еколошка криза и могућности њеног решавања у савременом друштву*, Лесковац, «Наше стварање», 5-4/1984, стр. 7-23.
12. *Социолошки аспекти екологије*, Београд, «Савремена биологија, 1/1984, стр. 4-16.
13. *Социјална екологија и хуманизација човекове средине*, Београд, «Комуна», 9/1984, стр. 9-14.
14. *Социјална екологија и унапређивање квалитета човекове средине*, Београд, «Социјална политика», 9/1984, стр. 9/14.
15. *Право на здраву животну средину*, Београд, Правна енциклопедија, 1985, стр. 1243.
16. *Прилог марксистичком одређивању квалитета човјекове средине*, Титоград, «Пракса», 4/1985, стр. 113-124.
17. *Предивалишна и професионална екологија*, Београд, «Самоуправно друштво и екологија», 1987, стр. 22-230.
18. *Значај Енгелсових разматрања односа човека и природе за савремену еколошку мисао*, Крагујевац, Зборник радова «Допринос Фридриха Енгелса развоју економске науке и конституисању Марксизма», 1987, стр. 197-205.
19. *Прилог одређивању циљева ревијализације села*, Београд, «Гласник», Београд, 3-4/1987, стр. 49-51.
20. *Социјална екологија и менаџмент*, Београд, Хрестоматија «Менаџмент и организација».
21. *Прилог одређивању односа социјалне екологије и економских наука*, Ниш, «Економика», 5-6/1993, стр. 13-24.
22. *Урбана екологија и еколошка свесћ*, Ниш, зборник радова «Урбана култура и екологија», 1994, стр. 5-9.
23. *Урбана екологија*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 1685.

24. *Квалитетът животно*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 700.
25. *Социјална екологија*, Београд, Економска и пословна енциклопедија, 1994, стр. 1432.
26. *Друштвено-економске промене и квалитетот животно у земљама транзиције*, Ниш, Зборник радова двадесетог меѓународног саветовања о заштити животне и радне средине», 1995, стр. 5-13.
27. *Научно-теоријска основа метода испрживања система заштитне животне средине*, Ниш, зборник радова, «Превентивни инжињеринг и животна средина», 1995, стр. 1-6.
28. *Глобални проблеми и квалитетот животно*, Ниш, зборник радова, «Наука технолошки развој и квалитет живота», 1997, стр. 7-25.
29. *Земљорадници – субјекти еколошке политики*, Београд, зборник радова «Балканско село у променама и регионални рурални развој», 1997, стр. 486-490.
30. *Локална самоуправа и одржив развој*, Ниш, «Локална самоуправа», Ниш, 3/1998, стр. 13-19.
31. *Технолошки ризик и квалитетот животне средине*, Ниш, зборник радова «Квалитет животне средине и економски развој», 1998, стр. 16-21.
32. *Социјална екологија и еколошко образовање*, Сомбор, «Норма», 2-3/1998, стр. 23-35.
33. *Индустриски ризик – проблем савремене цивилизације*, Ниш, зборник радова «основна питања меѓународне сарадње у заштити од индустриског ризика и унапређивање квалитета радне и животне средине, 1999, стр. 7-16.
34. *Морална одговорност ствараоца*, Вршац, Зборник 6, 2000, стр. 100-105.
35. *Социолошки аспекти деградације животне средине у Југославији као последице НАТО бомбардовања*, Нови Сад, зборник радова «Заштита животне средине градова и приградских насеља, 2, 2001, стр. 143—157.

36. Еколошко образовање и усмеравање привредног развоја, Ниш, «Економика», 4-6/2001, стр. 5-11.
37. Историјско-цивилизацијски оквири унапређивања квалитета радне и животне средине и еколошко образовање, Нови Сад, «Педагошка стварност», 3-4/2002, стр. 173-180.
38. Глобализација и људски еколошки хуманизам, «Ревизија рада», спец. број, Београд, 2002, стр. 16-24.
39. Социјална екологија и решавање еколошких проблема градова, Нови Сад, збор. радова «Заштита животне средине градова и приградских насеља», 2003, стр. 25-30.
40. Интеграциони процеси у Европи и еколошката пољопривредна производња, Београд, збор. радова «Пољопривреда и рурални развој у Европским интеграцијама», 2003, стр. 30-36.
41. Активност људске животне средине и достојанства човека у условима глобализације, Ниш, «Економске теме», 2/2003, стр. 35-43.
42. Етички аспекти еколошката нових технологија, Београд, «Екологија», 24/2004, стр. 36-42.
43. Еколошко образовање – људска компетенција еколошког менаџмента урбаног развоја, Београд, «Екологија», 44/2005, стр. 53-60.
44. Социјална екологија и село, Београд, «Економика пољопривреде», 1 (3-150)/2005, стр. 3-12.
45. Одржив развој и производња хране – приоритетна о очувању и развоју цивилизације, Београд, зборник радова «Рурални развој и заштита животне средине», књ. II, 2006, стр. 1-11.
46. Глобалистичка околина – инспирација Арнолду Тојнбију за стварање теорије о смени цивилизација, Бела Паланка, «Белопаланачки зборник», 1/2005, стр. 59-64.
47. Активност размишљања Николе Тесле о еколошким проблемима, Ниш, «Теме», 3/2006, стр. 373-386.
48. Структуралне промене и одржив развој у земљама Јужне Европе, Ниш, зборник радова «Структуралне промене и

- демографска кретања у земљама Јужне Европе, 2006, стр. 1-9, Економски факултет Универзитета у Нишу.
49. *Неколико методолошких напомена о истраживању могућности обнове развоја сеоских заједница на маргиналним подручјима*, Београд, зборник радова “Обнова и развој сеоских заједница на маргиналним подручјима”, 2006, стр. 448-454, Завод за проучавање социологије села.
 50. *Одржив развој и производња хране – приоритетна тачка очувања и развоја цивилизације*, Београд, зборник радова “Рурални развој и заштита животне средине”, 2006, стр. 1-11, Завод за социологију развоја села.
 51. *Цивилизацијско-економски аспекти биосферног развоја*, Београд, “Економика пољопривреде”.
 52. *Безбедност глобалног “међудруштва” и еколошко образовање*, Београд, зборник радова “Безбедност у посмодерном амбијенту”, 2009, стр. 11-13, Центар за стратешка истраживања и националну безбедност.
 53. *Еколошка безбедност у савременом “међудруштву”*, Београд, зборник радова “Безбедност у посмодерном амбијенту”, 2009, стр. 1-7, Центар за стратешка истраживања и националну безбедност.
 54. *Цивилизацијско-економски парадигме решавања еколошких проблема и социјална правда*, Косовска Митровица, зборник радова Филозофског факултета ХХХИХ, 2009, Филозофски факултет Универзитета у Косовској Митровици, 2009, стр. 327-337.
 55. *Територијална организација локалне самоуправе и социјално-културна динамика становништва југоисточне Европе*, Ниш, “Становништво југоисточне Србије: социолошка репродукција и социо културна динамика”, 2011, стр. 83-89.
 56. *Еколошка безбедност у савременом развоју*, Бања Лука, зборник Универзитета за пословне студије, 2012, стр. 286-250.

57. Социолошке рефлексije о друштвеном развоју и демографским променама у југоисточној Србији, Ниш, "Утицај демографских промена у југоисточној Србији на друштвени развој и безбедност", 2012.
58. Социјална екологија и међодолошки проблеми истраживања образовања и усмеравања даровитих, зборник 18 Методолошки проблеми истраживања даровитих, Вршац – Арад, 2013, стр. 248-254.

2.5. Социологија образовања

1. Нека искуства из сарадње универзитета у Нишу са привредом, Загреб, зборник радова, «Друштвени и економски аспекти образовања», 1967, стр. 256-260.
2. Слободно време и култура, Ниш, «Градина», 5/1967, стр. 17-21.
3. Правни статус универзитета и могућности интеграције наставног процеса на универзитету, Загреб, зборник радова «Друштвени и економски аспекти образовања», 1969, стр. 53-57.
4. Ставови дипломираних студента Правно-економског факултета у Нишу о реформи наставе на факултету, Београд, «Универзитет данас», 4/1969, стр. 87-98.
5. Принципи организације самоуправног друштва и облици самоуправне организације на универзитету, Загреб, зборник радова «Свеучилиште и револуција», 1970, стр. 291-294.
6. Нека питања школовања и дојунског усавршавања кадрова, Београд, Зборник радова III конференције СКУПС-а, књига 2, 1970, стр. 493-503.
7. Научно-технолошка револуција и универзитет, Ниш, «Наука и пракса», 3/1970, стр. 3-8.
8. Развој технике производње и дојунско образовање, Београд, «Директор», 33/1971, стр. 50-54.
9. Однос просветних радника према раду самоуправних органа и формирању и расподели дохода у радним

- орґанизацiјама у свейлостiи једне анкейте, Крагујевац, «Самоуправљачка искуства», 2-3/1971, стр. 158-164.
10. Борба йрошiив доiмайизма као облик борбе йрошiив Марксизма, Београд, зборник радова «Марксизам и марксистичко образовање», 1972, стр. 38-47.
 11. Промене у карактйеру рада и квалiфикационом моделу учесника и рдном йроцесу изазване научно-тйехничким йро-йресом, Ниш, зборник радова «Кадрови и тйехничко-техно-лошки развој», 1973, стр. 77-86.
 12. Лењинови сiйавови о односу радничке класе йрема сiйруч-ним кадровима у изiрађивању социјалистйичких друшiйве-них односа, Београд, «Тйехника», 2/1974, стр. 38-47.
 13. Настйава Марксизма на универзiйейу, Београд, «Гледиш-та», 2/1975, стр. 28-29.
 14. Предметна одређеностй дефектйологiје и актйивностй йрофесије дефектйолога, Београд, зборник радова Дефекто-лошког факултета у Београду, 1977, стр. 5-13.
 15. Облици орґанизовања марксистйичког образовања уз рад и из рада на високошколском нивоу, Београд, зборник радова «Дидактички проблеми ефикасног студирања уз рад и из рада на високошколском нивоу», 1978, стр. 71-78.
 16. Значај научно-исйраживачког рада настйавника високих школа за осавременявање високошколског образовања, Нови Сад, «Универзитет данас», 3-4/1978, стр. 271-277.
 17. Савремене йромене у садржају рада и високо образовање, Београд, «Универзитет данас», 1-2/1983, стр. 94-99
 18. Образовање за рад и йродуктйивностй, Београд, зборник ра-дова «Фактори продуктивности рада у СФРЈ», 1984, стр. 130-139.
 19. Прилог размайрању (схвайању) друшiйвених наука као развојног ресурса, Београд, зборник радова «Наука значајан развојни ресурс», 1986, стр. 99-106.
 20. Осйособљавање младих високосiйручних кадрова за научно-исйраживачки рад, Ниш, Билтен основне заједнице наука региона Ниш, 5/1986, стр. 17-25.

21. *Улога универзитетна у развијању научно-истраживачког рада у привреди*, Београд, «Универзитет данас», 3-4/1987, стр. 26-29.
22. *Друштвена реформа и образовање*, Београд, зборник радова «Друштво и школа», 1989, стр. 63-83.
23. *Образовање и улога рада*, Београд, Енциклопедија образовања, 1989, стр. 127.
24. *Образовање и друштвена покрећивост*, Београд, Енциклопедија образовања, 1989, стр. 126-127.
25. *Плурализам интереса у образовању*, Београд, енциклопедија образовања, 1989, стр. 202-203.
26. *Место и значај посебних социологија у систему марксистичког образовања*, Београд, зборник радова «Посебне социологије у систему марксистичког образовања», 1989, стр. 1-16.
27. *Уставне промене и образовање*, Ниш, зборник радова «Устав и смисао уставних промена», 1989, стр. 39-52.
28. *Основна питања реформе образовања*, Београд, «Економика образовања», 1989, стр. 5-9.
29. *Образовање и друштвени развој*, Београд, зборник радова «Друштво и школа», Београд, 1990, стр. 45-62.
30. *Друштвено окружење и реформа образовања*, Лесковац, «Наше стварање», 1-2/1990, стр. 5-12.
31. *Директор школе*, Београд, «Иновације у настави», 3-4/1992, стр. 221-222.
32. *Школска инспекција*, Београд, «Иновације у настави», 3-9/1992, стр. 222.
33. *Прилог разматрању односа хуманистичког и професионалног образовања*, Београд, зборник радова «Предмети друштвених и хуманистичких наука на нематичним факултетима», 1993, стр. 5-8.
34. *Прилог одређивању полазних стањива у разматрању научне организације педагошког рада у школи*, Београд, «Директор школе», 1-2/1993, стр. 518-519.

35. *Информацијско друштво и образовање*, Београд, зборник радова «Образовање и масовне комуникације», 1993, стр. 12-19.
36. *Учићелски факултетски-историјски дојаћај у нашем школству*, Београд, «Директор школе», 1-2/1993, стр. 485-488.
37. *Еколошка свесћ и образовање*, Београд, «Учитељ», 40-42/1993, стр. 3-10.
38. *Образовање као развојни ресурс*, Београд, зборник радова, «Иновације и традиција у образовању», 1996, стр. 65-69.
39. *Сћваралашћиво и морал*, Београд, зборник радова «Стваралашћтво као услов привредног развоја», Београд, 1996, стр. 1-21, 1-24.
40. *Друшћивене йромене и друшћивени сћайћус универзйћейскої насћанка*, Крагујевац, зборник радова «Од лицеја до савременог универзитета и универзитета будућности», 1998, стр. 401-411.
41. *Глобализација и образовање међународної усмерења*, Београд, зборник радова «Педагошка реформа школе», 1999, стр. 9-97.
42. *Улоїа школе у демокрайизацији друшћива*, Београд, «Образовање – теорија и пракса», 1/1999, стр. 14-18.
43. *Право на различйћосћ и радно дијаћносћицирање даровйћосћи*, Вршац, Зборник, 1999, стр. 127-130.
44. *Униерзализација људскої йрава и чување кулћурної идентйћейћа*, Београд, «Директор школе», 1/199, стр. 1-5.
45. *Социолошке марћинације о образовању на йраїу Трећей миленијумам* Београд, «Директор школе», 2/1999, стр. 1-5.
46. *Педаїошко образовање будућих насћавника (дискусија)*, Београд «Педагогија», 1/2000, стр. 78-80.
47. *Глобализација и универзйћей*, Крагујевац, зборник радова «Реформа система универзитетског образовања у Србији на прагу Трећег миленијума», 2000, стр. 81-95.
48. *Значај еколошкої образовања за осавременевање образовної йроцеса у савременој школи*, Београд, «Настава и васпитање», 1-2/2000, стр. 81-95.

49. Месјо социолошких наука у настјавним плановима учитељских факултета, Београд, «Методичка пракса», 1/2000, стр. 121-124.
50. Прилој одређивању месја имназије у образовном сисџему, Пирот, зборник радова «У знаку јубилеја» 2000, стр. 64-68.
51. Сећање на почетак рада Економској факултета у Нишу, Ниш, зборник радова «Економски факултет 40. година», 2000, стр. 46-49.
52. Еколошка свесћ и образовање, «Педагогија», Београд, 1-2/1992, стр. 10-22.
53. Глобализација и еколошко образовање, Подгорица, «Васпитање и образовање», 1/2002, стр. 12-136.
54. Изаови социологије образовања на прау шреће миленијума, «Педагошка стварност», Нови Сад, 90/2001, стр. 649-659.
55. Значај индивидуалној присиуа даровитим сџудентима у развијању њиховој инџересовања за друшћивене науке, Зборник – 7, Вршац, 2001, стр. 59-68.
56. Универзитет и подсищање даровитости, Вршац, Зборник – 8, 2002, стр.
57. Транзиција и приватизација универзитетна, Ниш, «Економске теме», 1-2/2002, стр. 325-326.
58. Улоа образовања у очувању националној идентитетна у условима глобализације, Бања Лука, «Наша школа», 3-4/2003, стр. 5-14.
59. Улоа настјавника у образовању даровитих, Вршац, Зборник-9/2003, стр. 221-226.
60. Образовање – инџеграниони факџор балканске сарадње, Ниш, зборник радова «Култура у процесима развоја, регионализације и евроинтеграције», 2003, стр. 281-295.
61. Друшћивени сџаџус настјавника у условима реионализације и глобализације друшћива, Ужице, зборник радова «Образовање и усавршавање учитеља», 2003, стр. 43-56.

62. *Образовање – фактор безбедности и очувања идентитета нације*, Врање, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, X/2003, стр. 37-47.
63. *Прилози критичком разматрању уосијуйка сјицања знања универзитетских наставника у земљама транзиције*, Ниш, «Теме», 3/2004, стр. 177-188.
64. *Културна политика и култура мира у условима мултикултурној друштва на Балкану и евроинтеграциони процеси*, Ниш, зборник радова «Модели културне политике у условима мултикултурних друштава на Балкану и евроинтеграционих процеса», 2004, стр. 11-17.
65. *Претпоставке за остваривање улоге универзитета у развијању сарадње привреде и друштва на подручју Евробалкана*, Ниш, зборник радова «Улога универзитета у процесима сарадње и интеграције привреде и друштва на подручју Евробалкана (ниш, Скопје, Софија), 2004, стр. 6-20.
66. *Дидактика и информацијско друштво*, Нови Сад, «Мисао», март/2004, стр. 16-17.
67. *Социолошки аспекти коришћења савремене информацијске технологије у образовању*, Јагодина, зборник радова «Комуникације и медији», 2004, стр. 124-136.
68. *Грађанско друштво, социјална интеграција и образовање*, Врање, Зборник радова Учитељског факултета XI/2004, Учитељски факултет Универзитета у Нишу, стр. 15-21.
69. *Подстицање даровитих и стварање интелектуалне елите*, Вршац, Зборник 10/2009, стр. 77.83, Виша школа за образовање испитача.
70. *Информацијско друштво и образовање (2009)*, Београд, Зборник радова «Технологија, информатика, образовање», стр. 42-48, Институт за педагошка истраживања, Београд, Центар за развој и примену науке, технологије и информатике, Нови Сад.
71. *Глобализација и морално васпитање*, Нови Сад, зборник радова, «Савремене концепције схватања иновативни поступци у васпитно-образовном и наставном раду и

- могућности примене у савременој школи, 2005, стр. 183-191.
72. *Значај социолошкој образовања наставника*, (2005), Врање, зборник радова «Савремени токови у образовању наставника», Учитељски факултет Универзитета у Нишу, стр. 85-89.
 73. *Елијологија и даровити* (2005), Вршац, зборник радова «Даровити и одрасли», 11, Виша школа за образовање васпитача, стр. 25-92.
 74. *Усљех Центра за балканске студије зависи од добре организованости*, (2005), Ниш, зборник радова «за студије балканских култура», Центар за балканске студије стр.
 75. *Глобализација и ипиротско образовање* (2006), Београд, «Српска политичка мисао», 1-2, Институт за политичке студије.
 76. *Социолошки аспекти индивидуализације наставе* (2006), Вршац, Зборник 12: Даровитост, интеракција и индивидуализација у настави, Виша школа за образовање васпитача, стр. 45-50.
 77. *Противуречности глобализације комуникације и образовање* (2006), Јагодина, зборник радова «Развијање комуникационих компетенција», стр. 22-30.
 78. *Култура мира и међулички односи* (2007), Ниш, зборник радова «Идентитет и култура мира у процесима глобализације и регионализације Балкана, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 251-265.
 79. *Информацијско образовање и учеће друштво* (2007), Београд – Нови Сад, зборник радова «Технологија, информатика и образовање, стр. 55-60.
 80. *Друштвени развој, даровити и друштвена елија*, (2007), Вршац, зборник радова «Практични аспекти савремених схватања даровитости», Виша школа за образовање васпитача, стр. 339-352.

81. *Глобализација образовања*, (2007), Београд, Годишњак Српске академије образовања за 2006, Српска академија образовања, стр. 7-38.
82. *Држава и образовање* (2008), Београд, годишњак Српске академије образовања за 2008 годину, Српска академија образовања, стр. 318-327.
83. *Систем вредности традиционалних друштва и проблеми социјализације* (2009), Ниш, зборник радова «Противуречности социјализације младих и улога образовања и афирмације вредности културе мира», Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 13-28.
84. *Експанзија високог образовања и проблеми верификације његовог квалитета* (2007), Београд, зборник радова «Променама до квалитета у раду школа», стр. 107-117, Заједница учитељских факултета Србије.
85. *Повезаност појмовног одређења елите и елитног образовања и образовање даровитих* (2009), Вршац, Зборник радова «Даровити и друштвена елита», стр. 315-321, Висока школа струковних студија за образовање васпитача.
86. *Социолошки аспекти информатизације образовања*, (2009), зборник радова «Технологија, информатика, образовање за друштво учења и знања», стр. 42-46, Факултет техничких наука, Нови Сад, Институт за педагошка истраживања, Београд.
87. *Улога националног васпитања у очувању културног идентитета у глобализирајућем друштву*, (2009), Врање, зборник радова «Могућност националног васпитања у време глобализације», стр. 32-46, Учитељски факултет у Врању Универзитета у Нишу.
88. *Значај национално-космополитског образовања и васпитања даровитих за односе толеранције у глобалном друштву*, Вршац, зборник 16: Даровити у процесу глобализације, 2010, стр. 412-433.

89. *Компјетенција и инвенитивносћ основне парадигме високог образовања у наступајућем друштву знања*, (2011), Београд, зборник радова.
90. *Место глобалистике у образовању*, Годишњак САО за 2010, 2011, стр. 125-134.
91. *Прилој кријичком индустријалу виртуализације образовања*, Нови Сад, «Педагошка стварност», 5-6/2011, стр. 264-273.
92. *Социјализација личности и насиље у школама*, Врање, зборник радова «Школа у природи као фактор социјализације и могућност сузбијања насиља», 2011, стр. 12-30 (коаутор доц. др Србољуб Димитријевић).
93. *Образовање даровитих и социјална правда*, Вршац, зборник радова: «Даровити и моралност», бр. 17/2011, стр. 551-560.
94. *Међузависносћ израживачке и образовне – предавачке делатности у информацијском друштву*, Београд, зборник радова «Образовне иновације у информацијском друштву», САО, 2012, стр. 89-91.
95. *Компјетенција инвенитивносћ – основне пардигме високог образовања у наступајућем друштву знања*, Косовска Митровица, зборник радова Филозофског факултета у Приштини, XLIII (1) 2013, стр. 323-335.

II Научни и стручни радови објављени на другим језицима

1. Књиге

1.1. Универзитетски уџбеници

1. *Социологија труда*, Москва, „Прогрес“, 1988., стр. 630.
2. *Социална екологија*, Москва, „Просвещение“, 1991., стр. 174.
3. *Общая социологија*, Ростов на Дону, Ростовский государственный университет, 1993., стр. 320.

4. *Общая социология*, 2. издание, Москва, Академия социальных наук, 1955., стр. 320.
5. *Социальная экология*, 2. издание, Москва, изд.-во МГСУ „СОЮЗ“, 1996., стр. 407.
6. *Социальная экология*, 3. издание, Москва, изд.-во Российского университета Дружба народов, 1997., стр. 499.
7. *Социология труда*, 2. издание, Москва, изд.-во Российского университета Дружба народов, 1997., стр. 499.
8. *Общая социология*, 3. издание, Москва, Гуманитарный издательский центр „Владос“, 1998, стр. 434.
9. *Социальная экология*, Москва, изд.-во МГСУ „СОЮЗ“, 1998., стр. 330. (коавтори: В.И. Жуков и Б.П. Бангаби-Цера)
10. *Социальная экология*, Минск, „Белорусская наука“, 1998., стр. 434.
11. *Социалната екологија*, София, Полиграфически комбинат, F002, 1955., str. 350.
12. *Социологија безбедности труда*, Москва, изд.-во Российского государственного социального университета, 2008., стр. 365.
13. *Социологија на заштити на трудови*, Скопје, „Фонеографика“, 1987., стр. 502.
14. *Social Ecology*, London, Megatrend International Expert Consortium, London – Berlin – Tokio, 1998., p. 384.
15. *Problemet Hemelore te sociologisë se punës*, Prislitine, Enti iteksivedle in kra in mjetove mesimare inkralimes soyia list autonomne te Kosoves, 1972, str. 186.

1.2. Монографије

1. *Формы организации труда (трудовые труппы)*, Москва, Изд.-во МНЭПУ, 1995, стр. 69
2. *Социальная экология и качество жизни*, Москва, Изд.-во МНЭПУ, 1988, стр. 68
3. *Разговор с друзьями*, Москва, Российская Академия наук – Институт слововедения, 2000, стр. 120

4. *Соціологія і глобалізація*, Москва, Изд.-во МНЭПУ, 2002, стр. 130
5. *Глобалізація і вищеє образование*, Ростов на Дону, „Антей“, 2011, стр. 233

2. Радови објављени у часописима и зборницима радова

1. *Роли науки в развитији социјалистических самоуправленеских ојношений в Югославији*, Белград, „Социологическая мысль и практика“, 5/1984, стр. 81-94
2. *Встреча цивилизаций и культурная самобытность*, Москва, Сбор. трудов „Диалог цивилизаций: Восток - Запад“, 1995, стр. 14-16
3. *Образование как ресурс развития*, Москва, Сбор. трудов „Образование: традиция и инновации в условиях социальных перемен“, РАО, 1997, стр. 12-24
4. *К вопросу о критическом изучении присуждения званий университетских преподавателей в государствах переходного периода*, Краснодар, „Общество и право“, 3 (5)/2004, стр. 66-72
5. *К вопросу социологического изучения трудовой морали в трансформирующемся обществе*, Ростов на Дону, Гуманитарный ежегодник, 3/2004, стр. 243-259
6. *Экономическая элита в трансформирующихся социальных системах*, Москва, Вестник Российского университета Дружбы народов, 1 (8)/2005, стр. 514-520
7. *Социально-экологический аспект устойчивого развития*, Москва, Сбор. трудов „Наука и образование в интересах развития“, Московский государственный институт делового администрирования, 2006, стр. 33-38
8. *Противоречия транзиции постсоциалистических обществ*, Москва, Социологические исследования, 9/2006, стр. 21-27
9. *Глобальные проблемы и обеспечение безопасных условий труда*, Москва, Сбор. трудов „О неопходных чертах ци-

- визации будущего“, Издательство МНЭПУ, 2008, стр. 259-264
10. *Цивилизационо-етические аспекти биосферного хозяйства*, Иркутск, Сбор. трудов „Эколого-экономические, социальные и технологические аспекты биосферного хозяйства“, Иркутская государственная сельскохозяйственная академия, 2008, стр. 17-24
 11. *Глобальная экономика и человеческий фактор*, Москва, „Социологические исследования“, 11(37)/2009, стр. 31-39
 12. *Дерегуляция, информатизация и виртуализация образования*, Москва, „Социология образования“, 2/2009, стр. 4-12
 13. *Экологические проблемы и общественная справедливость*, Гилве – Москва – Минск – Бишкек – Акорове, Международный научный альманах, выпуск 5, 2010, стр. 515-524
 14. *Экологические проблемы и общественная справедливость*, Москва, „Поиск“ 1(25)/2009, стр. 9-21
 15. *Экологизация образования как социокультурный аспект глобализации*, Москва, Вестник Международной Академии наук (Русская секция), специальный выпуск, 2009, стр. 44-46 (коавтор И. Сосунова)
 16. *Актуальность взглядов Николы Теслы на проблемы, связанные с энергией*, Москва, Вестник МНЭПУ – Научные труды, 2009, стр. 31-39
 17. *Экологические проблемы и общественная справедливость*, Москва, „Поиск“ 1(25)/2010, стр. 9-21
 18. *Основные проблемы по отношению к человеку в индустриальной среде*, Ниш, „Мост“, 35/1975, стр. 67-73
 19. *Социалистической самоуправляемой сознание и нормы на социалистическом мораль*, Ниш, „Мост“, 5/1980, стр. 49-54
 20. *Новая парадигма на устойчивость на человеческой специфичности идентичности и суверенитет*, Сбор. радова „Проблемы на националната и международнота сигурност“, том 3, Издательство „Ивис“, Велико Трново, 2012, стр. 110-119.